

Message of Buddha

Message of Buddha

Notes on the Benefits
of
Saving Beings and Setting Them Free
as well as of
The Discipline of Giving Up Killing
gleaned from
Authentic Sūtras

Sera Je Geshe Thubten Soepa

© 2007–2009 Sera Je Geshe Thubten Soepa

Contents

Introduction	000
<i>Message of Buddha</i>	000
Questions and answers	000
Dedication of merit	000
སྒྲིབ་བརྗོད།	000
སྲོག་གཅོད་སྲོད་བཞི་རྒྱུ་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐོར།	000
འི་བ་དང་འི་ས་ལན།	000
དགེ་བ་བསྐྱོབ།	000
Scriptural references	000

Introduction

I would like to give an introduction. I am Geshe Thubten Soepa, Sera Jey College, Trati Regional Division. I studied Buddhist philosophy for twenty-one years. Finally, in 1993, I passed all of my Geshe Lharam final examinations. For three years, I taught Buddhist philosophy in a Tibetan monastery; then Lama Zopa Rinpoche invited me to go to a Western country.

For a number of years I taught in Germany and other European countries. When I was still studying for my degree, I wrote Statements from Sutra Relating to Eating Meat; I showed a copy to the Dalai Lama, which he very much enjoyed reading.

I composed this volume while in Germany. The depriving of living beings of their life is the worst of actions; my motivation is to explain, herein, according to the teachings of Śākyamuni Buddha, the most beneficial practice of the giving up of the killing of any living being.

The translation of the Tibetan text into English was done by Philip Quarcoo and Karina Reitbauer, and it has been edited by Windsor Viney.

Message of Buddha

First of all, the general Buddhist refuge formula:

In Pāli,¹ Buddhaṃ saraṇaṃ² gacchāmi³
 Dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi
 Saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi

In Tibetan, Sang gye la kyab su chi'o
 Chö la kyab su chi'o
 Gen dün la kyab su chi'o

I go for refuge to the Buddha
I go for refuge to the Dharma
I go for refuge to the Sangha

Now, our topics are (1) the benefit of saving the lives of others,
(2) the benefit of liberating beings⁴ (whose lives are threatened),

¹ The Tibetan text says, «in the language of India», which usually refers to (Buddhist Hybrid) Sanskrit.

² The great Tibetan scholar Sa skya Paṇḍita explains *saraṇaṃ* (Sanskrit: *śaraṇaṃ*) as something that has the power to protect and thus to overcome fear. That is what makes it a *refuge*.

³ As you rely on the object of refuge, you «go», or pass, from fear to fearlessness.

⁴ What is mainly meant here is buying animals destined for slaughter and setting them free. Apart from that, «to liberate» also refers to setting free beings (animals, humans) who are not to be killed, but who

and (3) the benefit of the discipline which consists in giving up killing. With the intention to help everyone—myself and others—I should like to present some points the Buddha made clear in the sūtras.

Regarding the discipline which consists in giving up killing, it has been stated that it is of the greatest benefit among all kinds of discipline, that the discipline of giving up killing constitutes the main cause for being reborn as a human being or god, and that it is possible to be reborn in the higher realms as a result of granting protection from death. Furthermore, it has been stated that the result of its opposite—the action of killing—is rebirth as a hell being, hungry ghost, or animal.

In the *Sūtra on the Application of Mindfulness* it says,

The root of all beings is life. Whoever protects that life gives every happiness, and this is the most excellent amongst all manners of giving. It is like this: to save one's own life, or that of others, through compassion is to give life.⁵

How can this be explained in a concise and easily comprehensible manner? For any being whatsoever, life is

instead are locked up in prisons, cages, and the like, or are kept as slaves.

⁵ Literally, <to cultivate mental factors individually is to give life>. In other words, by applying various positive mental factors, such as loving-kindness, compassion, and so on, you will give fearlessness, which is the greatest benefit.

paramount. To save any being at all from existential fear, or to liberate a being (whose life is threatened), constitutes the practice of giving fearlessness. To save a life and to liberate a being constitute the best, most excellent manners of giving—that is what the sūtra is saying.

Furthermore, it says in the *Sūtra on the Application of Mindfulness*,

The best of disciplines for rebirth in higher realms is this: the discipline of giving life.

Why, as the sūtra says, is the discipline of giving up killing the best, most excellent cause for future rebirth as a human or a god? The reason is that by giving up killing, one practices giving life or saving life. Moreover, this is what other sūtras say about the positive action of giving up killing and protecting life: in the second chapter of the *Sūtra of the Ten Wheels of Kṣīṭigarbha* it says,

As killing has been abandoned, the beings contained in *saṃsāra* have been given fearlessness.

As for the benefit of this, it says,

In this life they will be praised,
Their looks and senses will be brilliant,

They will live for long—
Even the gods will protect them.
They will be reborn in happy states of existence.

In the *Sūtra of the Ten Wheels of Kṣitigarbha* it says,

Child of good family! Moreover, when bodhisattva mahāsattvas completely abandon killing as long as they live, this constitutes giving fearlessness with regard to all living beings.

Concerning the benefit, it says that

Gods and men will love you even in this life and will be pleased, there will be no worries, body and mind will be extremely at ease, and you will live long. [. . .] Wherever you are born—wherever from—there will be no illness, your life will be long, you will have a good physique and good looks, you will be extremely happy and joyful, and you will totally give up killing.

In brief, the above quotations from the sūtras may be explained in these terms: the benefit from the discipline of giving up killing is that it is one of the most vital, positive actions, resulting in human or divine rebirth in a future life. In this life, too, you will live longer, there will be no illness, and you will have no worries that someone might be going to kill you. Even the gods will delight in you and come to your aid, and holy

beings, the lords of compassion, will be pleased. The results that conform with the cause are that, in future lives, you will rejoice in giving up killing, that your senses will be clearer, and other such benefits.

Let me explain this a bit further: if one wishes to engage in the pure, ethical practice of giving up killing, it is certainly necessary for one to give up killing, to give up causing others to kill by paying them, rewarding them, or making gifts, as well as to give up things like buying, eating, and trading the meat of animals that have been killed. The need for this may be understood upon reflection by means of scriptural and logical analysis.

Furthermore, owing to a great number of meat eaters, there will be a great number of people buying meat. As people buy meat, there will be many traders in flesh foods. For that reason, there will be many butchers who kill goats, sheep, cattle, chicken, fish, and other innocent animals against the animals' will. This link is clearly evident and comprehensible to anyone who cares to investigate.

For this reason, eating the meat of animals that have been killed, buying and trading such meat, etc., are in contradiction to the practice of protecting life; they are the main reasons for its opposite—the action of killing—and are linked to killing. If you are someone who delights in the discipline of giving killing up, you need to give up things like eating and buying the meat of

animals that have been killed. You can understand this by way of logical analysis.

In chapter six of the *Laṅkāvatāra Sūtra*, the Buddha says,

Mahāmati, if no one eats meat in any way whatsoever, then no living beings will be killed for its sake. Mahāmati, innocent living beings are killed for the sake of their value; killing for other reasons is rather rare.

The sutra says that for the most part, innocent animals are killed for the sake of their value and for their meat. Killing them for the sake of their skins also occurs, while it is rare for any other reasons.

Now, where does the pleasure of eating meat come from? On the one hand, it arises from bad habits, and on the other hand, people eat meat because of overly strong self-cherishing. What does <self-cherishing> mean? It means not to think of the way others experience suffering while considering oneself most important. To illustrate: May I be happy. In order to be happy, I do not think of animals, living beings, humans—whoever experiences suffering. Not to have loving-kindness and compassion towards others—that is self-cherishing. Self-cherishing is the opposite of *bodhicitta*. In order to be able to give up eating meat, frequently and thoroughly familiarise yourself with the idea how living beings experience suffering at the

moment of slaughter. Through this seed of compassion, you can give meat up as you understand that you yourself and others equally dislike experiencing pain.

Again, in the *Laṅkāvatāra Sūtra* it says,

Mahāmati, moreover, in this regard those who kill, kill and trade because they want profit. Whatever fools eat meat buy the meat for money. Those who perform the killing want profit, so they kill animals that fly in the sky, live in the water, or walk on the earth, in many different ways—with iron hooks, slings, and nets—thus seeking profit. Mahāmati, as there is no so-called <meat that has not been ordered, that is without seeking and without perception,>⁶ you should not eat meat.

What is mainly meant is this: between those who want profit and kill animals, those who want profit and sell it, and those craving for meat who buy it, there is a link, which is why all three are negative actions. It says that since such meat is not pure in the three ways, it should not be eaten. The main point is that in order to carry out the pure practice which consists in the discipline of giving up killing, it is necessary to give up buying

⁶ Meat is usually impure in three respects: it is associated with (1) the order to kill, (2) seeking (profit by selling it), and (3) perception, i.e., knowledge that it was intended as food and that animals were killed especially for that.

meat, selling meat, eating meat, etc. If you analyse this by means of scripture and logic, you will be able to understand.

Furthermore, in the tenth chapter of the *Dhammapāda* it says,

All tremble at violence; all fear death.
Putting oneself in the place of another,
One should not kill, nor cause to kill.

All tremble at violence; life is dear to all.
Putting oneself in the place of another,
One should not kill, nor cause to kill.

Likewise, it says in one tantra in the *Kanjur*,

Those who give up harming beings
Are bhikṣus, śramaṇas, and brāhmaṇas.
No weapons exist that don't cause fear;
Everyone shuns them to stay alive.
Take your body as example—
Don't cause any harm to others!

It says that whoever gives up harming others, having understood this in accordance with the situation set forth, is a real dharma practitioner. In addition, it says that if you dedicate the merit of giving up killing, you will be able to accomplish positive results as you wish.

In the *Sūtra on the Application of Mindfulness* it says,

As regards the roots of virtue from giving up killing, they are inconceivable. Whichever aspects anyone dedicates sincerely in whatever way, in the same way they will be achieved. And then:
[. . .]

To illustrate: just like a skilful goldsmith creates gold jewellery as he pleases, likewise the dedicated merit from giving up killing is achieved according to one's wishes.

What is the meaning of this sūtra statement? It says that just as you pray and dedicate, based on the merit of giving up killing and saving life, corresponding results will come about.

Again, concerning the benefit of saving the life of beings to be killed, it says in the *Karmavibhaṅga Sūtra*,

In this regard, there are actions extending life. What are they? To give up killing, to praise giving up killing, to encourage others to give up killing, to save the lives of those sure to be killed or supposed to be killed—such as humans, cattle, goats, sheep, fish, pigs, chicken, game, and so on—to protect from fear beings oppressed by it, to generate compassion towards those who do not have a protector, to generate loving kindness towards the sick, towards children, and towards the elderly, to give them food, medicine, and so on, to generate compassion towards beggars, as well as to overcome war, and the like.

The meaning of this sūtra is fairly clear. It says that the lives of whoever is meant to be killed—humans or animals—need to be saved. Nowadays, the need to give up the new, extremely negative action of taking a child out of the womb is of utmost importance. This negative action is extremely bad. In the *Vinaya*, it says that if a bhikṣu⁷ kills a human being or someone being born as human being, this will constitute a defeat, i.e., a loss of monastic vows. ‹Someone being born as a human being› refers to that child being born in the mother’s womb at the very beginning of a pregnancy⁸. If you kill it, you accumulate the negative action of killing a human being. As it is one of the most negative actions to kill a child in the mother’s womb, the various religions probably agree on this matter. As a matter of fact, taking a child out from the mother’s womb amounts to killing one’s own son or daughter. The opposite of this, saving the life of one’s child in the womb, is a wholesome action. Your child that is in the womb has a karmic connection with you from a previous life. To abstain from killing it is to practise the discipline of giving up killing a human being. The result of that action is the cause for higher rebirth as a god or human, a long life, and the ability to find good parents in a future existence.

⁷ Fully ordained monk.

⁸ Refers to a human embryo. Until about the seventh week of pregnancy, the term ‹someone being born as a human› is used; from then on, the fetus is referred to as ‹a human being›.

According to how it is explained in the sūtras, these are some of the results of wholesome actions that will arise, and you will truly be practising compassion. Apart from that, saving the lives of humans or animals and liberating humans or animals from imprisonment is a marvellous practice of compassion. Innocent birds, such as parrots, experience immeasurable suffering in cages. To liberate them is the true practice of compassion. As for the benefit of this: there are accounts to the effect that people attained miraculous powers in this very same life. Furthermore, there are stories set forth in *abhidharma* commentaries about how the benefits of saving animals from castration came about in the same life. The Buddha also says in one sūtra,

Whatever deed is done, a like result will ripen.

With these practices, it is evident that the law of cause and effect, as well as the benefits of compassion, are being practised in a direct, practical fashion. Moreover, amongst the four manners of giving, to protect life is to give the protection of fearlessness, which is the commitment to be fulfilled by the Buddha Ratnasambhava. Apart from that, it is to practise the discipline of giving up killing, too.

In general, the reason killing is placed first amongst the ten unwholesome actions is that it is the most negative. The reason

wrong views are placed last is that they are the source of negativity. What are wrong views? They are the views that see happiness and suffering as lacking a cause. In the *Precious Garland*⁹ it says,

Even though you do something wholesome, there will be no result, even though you do something negative there will be no result – that view is said to be the wrong view.

The opposites of the ten unwholesome actions are wholesome actions, such as saving life and liberating animals (the opposite of killing), and the view that happiness is caused by something wholesome while suffering is caused by something negative (the opposite of the wrong view). As a result of this view, negative actions—the cause of suffering—are given up, while wholesome actions—the cause of happiness—are accomplished. Therefore, since there is an opposite wholesome practice for each of the ten unwholesome actions, those practices are the causes for happiness and welfare.

⁹ The *Ratnāvalī*, by Nāgārjuna.

Questions and Answers

Question: What practice is useful as a means of purifying the negativity of killing and eating much meat associated with killing in the past?

Answer: The best practices for purifying the negative karma from killing and eating much meat over an extended period of time under the power of ignorance are (1) regret, (2) saving and liberating animals with a mind of compassion, (3) financing drugs for the sake of saving other lives, (4) caring for the sick and so on, as well as (5) the commitment not to kill again in the future.

Question: What are the disadvantages if you eat meat?

Answer: It will be impossible for your practice to develop. Thus, it says in the *Laṅkāvatāra Sūtra*,

You should not eat meat because your practice of mantras will be unsuccessful. You should not eat meat because the gods will abandon those who eat meat. You should not eat meat because otherwise, the yogi mind of love will not develop.

Apart from that, according to Je Milarepa,¹⁰

¹⁰ rJe Mi la ras pa (1052–1135), great poet-saint of Tibet.

The lifestyle where unwholesome food¹¹ has been given up is a condition conducive to the development of realisations.

In his middle *Stages of Meditation*, as he talks about the set of causes for calm abiding and special insight meditation, Ācārya Kamalaśīla¹² says,

Yogis should give up fish and meat at all times. They should not eat whatever is uncondusive, and restrict their intake of food.

In the *Laṅkāvatāra Sūtra* it says,

Through eating meat, compassion and insight decay.

It also says in the *Āṅgulimāla Sūtra*,

If you eat meat, you go against the acknowledgement that all sentient beings are possessed of Buddha nature.¹³

In accordance with sūtras of the Śrāvakayāna, a distinction is drawn between the meat of animals that have died a natural death and the meat of animals that were killed to serve as food. Meat food associated with killing is rejected.

¹¹ Food made available, or procured, by means of negative actions.

¹² Eighth-century Indian master of Svātantrika Madhyamaka.

¹³ *sugatagarbha*, the potential to attain buddhahood.

Moreover, if you eat the meat of innocent animals killed by humans to serve as food, you go against the practice of great compassion. You go against the practice of actions and their results.

Question: How did the habit of eating meat come about?

Answer: Humans do not need to eat meat as soon as they are born from their mothers; human babies—unlike puppies or kittens—do not like meat. If their mothers were to give them fruit instead of meat, they could live. Later on, they become indifferent meat eaters owing to the bad habits of society. In some countries, there were famines and food ran out. Out of desperation, people were reduced to killing and eating animals, which then became a habit. Later on, it became a cultural pattern—people began to consider it one of their time-honoured traditions to eat meat.

Question: How can we give up the bad habit of eating meat?

Answer: Usually, when we eat meat we do so out of a bad habit, without considering and investigating the way those animals to be slaughtered experience so much unbearable suffering. If you consider and investigate, if you look at the truly horrific ways in which animals are killed in countries all over the world, as well

as their truly enormous numbers, it is a real, man-made hell. Moreover, if you investigate how much suffering is being inflicted upon animals, whether or not this is in opposition to the practice of compassion—the root of the teachings—and what kind of karmic effects are going to ripen, you will be able to see that it is very wrong to eat meat associated with killing. Therefore, it is necessary to investigate with discrimination and give up the bad habit.

Besides, there are models for us to emulate: if you look at holy beings who do not eat meat, as well as at vegetarian communities, it can be inspiring and get you interested. There are people saying that from their experience, you will fall ill more rarely, your life will be longer and purer, and your intellect will become clearer, if you do not eat meat. In those who eat meat again and again, negative tendencies increase while loving kindness, compassion, and discrimination deteriorate. This is set forth in the sutras. Apart from that, His Holiness the Dalai Lama made it quite clear:

It is out of very strong self-cherishing that meat is eaten. You eat it thinking, ‘If I eat meat, it will be beneficial for my body,’ but instead of a benefit, it will be harmful. You catch many unnecessary diseases. If you are still under the exclusive control of self-cherishing without any reflection—alas, that is very foolish. You had better watch out!

Quite apart from the fact that it can be helpful to reflect on these points in detail, the study of how mistaken it is to cherish oneself and how beneficial it is to cherish others is very important. It is indispensable to Mahāyāna mind-training. ⟨I am hungry⟩, ⟨I am thirsty⟩, ⟨I need meat⟩, ⟨I need blood⟩—these are all malicious, needy desires. Self-cherishing, that malicious enemy of loving-kindness, compassion, and *bodhicitta*, wants to eat meat. Once you realise that all suffering springs from cherishing oneself and all happiness springs from cherishing others, start applying the antidote to self-cherishing and give up eating meat associated with killing. If you conquer self-cherishing today, you can attain buddhahood today; if you conquer it tomorrow, you can attain buddhahood tomorrow.

In the instructions on mind-training, it says time and again that all the Mahāyāna teachings are taught as antidotes to self-cherishing and to grasping at true existence which clings to the notion of a truly existent self.

One of the most important practices—a necessity—is to bring those negative minds under control by means of analytical meditation through reasoning, and to cultivate positive minds.

Question: Some friends of mine are saying that meat is the very best food, and that it is stupid to abstain from it.

Answer: Meat is not the best food at all. You are saying so because you have failed to investigate. Please investigate! You are more intelligent and knowledgeable than I am. What a hundred or two hundred people agree upon after mere cursory investigation still cannot be the truth just for that reason. Please look into it more deeply! Moreover, according to statements in the sūtras and commentaries, meat is not pure, but dirty. The food of gods is said to be pure, delicious ambrosia; their divine garments, too, emerge effortlessly by the power of their merit. Human food and clothing, however, spring from harm done to sentient beings. For instance, frightful, horrific foods, such as meat and blood, as well as the smelly excretions of animal bodies—milk, butter, and so forth—are impure and dirty. That is why, compared to divine food, human food is said to be the worst.

We indulge without ever analysing our bad habit, just like dogs and crows, for example, feed on filth without ever analysing. Furthermore, Buddha Śākyamuni repeatedly stated that sentient beings mistake the impermanent to be permanent, the impure to be pure, suffering to be happiness, and that which lacks a self, to be self. Under the power of the afflictions, illusions, they experience never-ending suffering in *saṃsāra*. Buddha taught the path of liberation from *saṃsāra* through familiarisation with their opposites.

Question: Several Tibetan friends of mine say that animals are created through their karma to be eaten by humans. Some Western friends also say that animals are animals, and they are for humans to eat.

Answer: They explain it in such terms because of their desire to eat meat. They totally fail to look into how animals experience terrific suffering and strong feelings of fear while being slaughtered. These explanations are put forward randomly and selfishly because of the inability to identify the roots of negative actions, i.e., delusion, desire, and anger. They are words lacking substantiation along the lines of reliable scriptures and logic.

Supposing that animals are created through their karma to be eaten by humans, then it follows that humans, too, are created through their karma to be eaten by tigers, lions, and crocodiles. Furthermore, two thousand years ago there were accounts of humans killing and eating other humans; ogres also killed and ate humans—so aren't ogres and humans, who used to eat human flesh in the past, as well as those fearsome beasts, also created through their karma, to eat humans? Check! Moreover, as for karma, there are three types: wholesome, unwholesome, and neutral karma, and the so-called karmic results are also distinct: the fully ripened result, the result in accordance with the experience, the result of acting in accordance with the cause, the environmental result, and so

forth. As you need to understand this well, you must continue to investigate.

Question: Some Western friends of mine are saying that, surely, *tsok* meat and *tsok* alcohol are necessary when we practise highest yoga tantra.

Answer: Let me present this in accordance with what I have read in the scriptures and studied: I have come across accounts of Lama Atīśa,¹⁴ Drikung Kyobpa¹⁵ and his disciples, as well as Taglung Thangpa¹⁶ carrying out the practice of substituting molasses¹⁷ for *tsok* meat and milk or yoghurt for *tsok* alcohol. On the occasion of a great Kālacakra empowerment he gave, His Holiness the Dalai Lama said it was not nice at all to see thousands of monks carrying big platters of meat here and there as a way of making *tsok* offerings, and that it would be better to substitute black tea for *tsok* meat.

Tsa Paltrul Rinpoche¹⁸ said that, for eating, the meat of animals having died naturally rather than having been slaughtered was appropriate.

¹⁴ Dīpaṅkara Śrījñāna (982–1054), one of the major figures in the re-establishment of Buddhism in Tibet after its suppression by Glang dar ma (ninth century).

¹⁵ 'Bri gung skyob pa 'jig rten mgon po (1143–1217).

¹⁶ sTag lung thang pa (twelfth century).

¹⁷ Tibetan: *bu ram*—molasses, cane sugar, brown sugar, raw sugar.

¹⁸ rDza dPal sprul rin po che (1808–1887).

The siddha Drugpa Künleg¹⁹ said that with regard to offering substances, offerings must not originate from any of these three: stealing, taking by force, and killing.

Gyalse Togme Sangpo²⁰ said,

If it is appropriate for tears to well up even if animals die naturally, how could it be appropriate to eat meat of animals slaughtered to be eaten by human beings? It is not.

Question: Some people in the West say that when you save the lives of animals, the animals do not understand they are being saved, and that consequently, it is hard to believe there is a benefit.

Answer: We see that animals feel a very strong urge to get out and be free. We can also see that once they are free and independent, they feel happy. There is no distinction such that it would be beneficial if the animal understands while it would not be beneficial if the animal does not. It is beneficial and wholesome that the animal gains independence and happiness.

What is wholesome has an effect; what is negative also has an effect. To illustrate: suppose a woman has become pregnant and meets with difficulties. She goes to a hospital and wants the baby

¹⁹ Grub thob 'Brug pa kun legs (1455–1529).

²⁰ rGyal sras Thogs med bzang po (1295–1369), renowned for his *Thirty-seven Practices of Bodhisattvas*.

in her womb to be killed. Now, if the grandmother and grandfather say, «Oh! Don't kill the baby! We'll help you», and save the baby's life, the two of them likewise achieve a great benefit, although the baby does not understand.

Question: The practice of saving animals doesn't exist in religions other than Buddhism, does it?

Answer: According to his Holiness the Dalai Lama, being kind to animals, saving them, and protecting them is not a matter of religion—it is something anyone should do. I have had the experience of seeing some Jain and Hindu women liberate parrots. Now and then, people without any religion may also save the lives of humans or animals, out of compassion. In the Tibetan tradition, there is the custom of liberating animals for the sake of the ill, liberating animals in order to benefit someone who has passed away, and liberating many beings for the long life of a lama. These days, Tibetan organisations and individuals liberate lots of animals for His Holiness the Dalai Lama to live long. In the Chinese Buddhist tradition, the custom of liberating animals also exists. Nowadays, some Buddhist groups in the West occasionally liberate various kinds of animals, such as rabbits and fish, too. This is an excellent traditional practice of loving-kindness and compassion. It is a practice most suitable for rejoicing.

Question: What mantra recitation or rituals should be carried out while animals are being liberated?

Answer: It says that it is of great benefit to have the animals listen to the Buddha's name, to make them circumambulate stupas and the like, to dedicate the merit accrued for their benefit, say prayers and so on, and have them listen to great *vidyā* mantras, such as the precious Ārya Avalokiteśvara *dhāraṇī* mantra or its shorter version, by whispering them into their ears. The *vidyā* mantra is as follows:

namo ratnatrayāya / namaḥ aṛya jñāna sāgara / vairocana /
vyuharājāya / tathāgatāya / arhate / samyaksambuddhaya / namaḥ
sarva tathagatebhyaḥ arhatebhyaḥ samyaksambuddhebhyaḥ /
namaḥ ārya avalokiteśvarāya / bodhisattvāya / mahāsattvāya /
mahākaruṇikāya / tadyatha / om dhara dhara / dhiri dhiri / dhuru
dhuru / itte vatte / cale cale / pracale pracale / kusume
kusumavare / ili mili / citi jvala / mapanāye svāhā /

om maṇi padme hūm

You should set them free while reciting this as much as possible.

I have written all of this down as a basis for investigation with the aim that discussions, as well as the general awareness

concerning the topics of the questions and answers, may increase.

The above sūtra quotations were taken from the *Kanjur*, so they are the Buddha's own thoughts. That does not mean, however, that one should not investigate: it is said to be best if conviction arises from investigation.

Dedication of Merit

Finally, the dedication of merit:

What little merit has been gained here with effort
May soon turn into causes for liberation
Of all six types of beings who've been my parents
From terrible, shuddering fear of being killed.

You, forceful help of wisdom, compassion, and power,
Lord²¹ fit to be called the embodiment of the three families,²²
Tibet's patron deity,²³ eminent Tendzin Gyatso,
For millions of eons: may your life be firm.

May the basic means for stopping suffering—
Loving-kindness, compassion, giving, and patience—
The antidotes for ignorance—insight, exchange—
Through practice cause peace and happiness to grow.

Written by the FPMT Geshe Thubten Soepa of Sera Je, Drati
section, in the year 2551 after the Buddha, that is, 2007 C.E., in
Germany.

May it be virtuous!

²¹ Literally, «Lord possessed of the three», i.e., vows of *prātimokṣa*, *bodhisattva*, and *tantra*.

²² *Mañjuśrī*, *Avalokiteśvara*, and *Vajrapāṇi*.

²³ Literally, «Tibet's destined deity», i.e., *Avalokiteśvara*.

༡༡། རྣོག་སྐྱོབ་པ་དང་ཚོ་ཐར་བཏང་བའི་ཕན་ཡོན་དང་སྣོག་གཙོད་
སྣོད་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐོར་ཁྲུངས་སུ་མདོ་དྲངས་པ་སྐྱེན་གྱི་སྣོན་ཤིང་
ཞེས་བྱ་བ། །

སེར་བྱིས་དགའ་བཤེས་ཐུབ་བརྟན་བཟོད་པས་བྱིས་པའོ།

ལྷོ་བོད་།

སྐྱོང་བརྗོད་ནི། དགོ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་བཟོད་པ་སེར་བྱེས་ལྷ་ཉི་ཁང་ཚན།
ལོ་༢༡་རིང་མཚན་ཉིད་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཉེ་མཐར་༡༩༩༩་ལོར་ལྷ་རམས་པ་དགོ་
བཤེས་རྒྱགས་སློབ་ཟུན། ལོ་མང་རིང་ཡོ་རོབ་སོགས་སུ་ཚོས་བཤད་བྱས་
ཚོར་། བསད་ལ་ཟ་བའི་ཉེས་དམིགས་སྐྱོར་མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུང་པ་
ཁྱེད་སུ་བྱངས་ཉེ་དེབ་རྒྱང་གཉིས་གྲིས་ཟུན། དེབ་རྒྱང་དང་ཕོ་དེ་ཡགོང་ས་
མཚོག་ནས་དབྱེས་ཚོར་ཚེན་ཕོ་གནང་སོང་། སློབ་སྦྱོང་བས་ལ་ཕན་ན་སྟེ་
སྟེ། སློབ་གཙོད་སློབ་བའི་རྒྱལ་བྱིས་སྐྱོར་འདི་བཙོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་མདོ་
ཁྱེད་སུ་བྱངས་ཉེ་གྲིས་པ་ཡིན་ལགས།།

སོག་གཙོད་སློང་བའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སློང་།

ལྷ་གསུམ་རྒྱུ་དུ།

ལྷ་གསུམ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷ་ལྷོ།

ལྷ་གསུམ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷ་ལྷོ།

ལྷ་གསུམ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷ་ལྷོ།

པོ་དུ་རྒྱུ་དུ།

སངས་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་བས་སྲུ་མཚོའོ།

ཚོས་ལ་རྒྱལ་བས་སྲུ་མཚོའོ།

དགེ་འདུན་ལ་རྒྱལ་བས་སྲུ་མཚོའོ།

ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པ་ཐུན་མོང་གི་རྒྱལ་བས་འགྲོ་སྲོལ་དུ་བརྗོད་ནས།

འདིར་བརྗོད་བྱ་ཞིག་བརྗོད་པར་སྲོལ་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་སྲོལ་བསྐྱབས་པའི་ཕན་

ཡོན་ནས། ཚོ་ཐར་བཏང་བའི་ཕན་ཡོན་དང་། སྲོལ་གཙོད་སྲང་པའི་

རྒྱལ་བས་སྲུ་མཚོ་ལྷོ་ལྷོ་དུ། མདོ་སྲུའི་ནང་སངས་རྒྱལ་གྱིས་གསལ་

། ཐམས་ཅད་ལ་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི་རང་གི་སྲོག་དེ་ཡིན། ང་ཚོས་སེམས་
ཅན་གང་དག་སྲོག་གི་འཇིགས་པ་ལས་བསྐྱབས་པ་འམ་ཚོ་ཐར་གཏོང་བ་ནི།
མི་འཇིགས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་འགྱུར་ལ། སྦྱིན་པའི་
ཉམས་ལེན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྲོག་སྦྱོབ་ཀྱི་སྦྱིན་པ་འམ། ཚོ་ཐར་གཏོང་བ་
ནི་ཡག་ཤོས་དང་མཚོག་ཡིན་པ་མདོ་འདིར་གསུངས།

ཡང་མདོ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་དེ་ཉིད་ལས།

རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་ན་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བའི་མཚོག་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་
སྟེ། སྲོག་བྱིན་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་སོ།

ཞེས་གསུངས།

མདོ་འདིའི་དོན་ནི། སྲོག་གཅོད་སྤངས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ནི། ཚོ་སྤྱི་མ་
མཐོ་རིས་ལྟ་དང་མིར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚོག་གས། ཡག་ཤོས་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཚོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྲོག་གཅོད་སྤངས་པས་སྲོག་བྱིན་པ་འམ།
སྲོག་སྦྱོབས་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་རེད་ཅེས་གསུངས།
མ་ཟད་མདོ་གཞན་དག་རྣམས་སུ་ཡང་སྲོག་གཅོད་སྤང་བ་དང་སྲོག་སྦྱོབ་པའི་

ལས་དགེ་བའི་ཕན་ཡོན་ནི། འདི་ལྟར།

སའི་སྐྱིང་པོ་འཁོར་ལོ་བཅུ་པ་ཞེས་བྱ་བེག་པ་ཚེན་པའི་མདོ། བམ་པོ་གཉིས་
པ་ལས།

དེ་ལ་སློབ་གཙོད་སྤངས་པས། འཁོར་བར་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་མི་འཇིགས་པ་སྤྱིན་པར་གྱུར་ཏེ།

ཞེས་གསུངས།

ཕན་ཡོན་ནི།

ཚོ་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱབས་པར་འགྱུར། མདོག་དང་དབང་པོ་གསལ་བར་
འགྱུར། ཚོ་རིང་པོར་བྱེད་པར་འགྱུར། ལྷན་གྲངས་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་།
བདེ་འགོ་མཐོ་རིས་ལྷའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་སོ།

སའི་སྐྱིང་པོ་འཁོར་ལོ་བཅུ་པའི་མདོ་ལས།

རིགས་གྱི་བུ་གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་པ་ཚེན་པོ།
གང་ནམ་འཚོའི་བར་དུ་སྲོག་གཙོད་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ན། དེ་ཉིད་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཇིགས་པ་སྦྱིན་པ་ཡིན་ཏེ།

ཞེས་སོགས་དང་།

ཕན་ཡོན་ནི།

ལུས་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་པ་ཀུན་དགའ་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་
དང་། དྲོགས་པ་མི་སྦྱིབ་དང་། ལུས་སེམས་རབ་ཏུ་བདེ་ཞིང་ཡུན་རིང་
དུ་འཚོ་བར་འགྱུར་རོ།

ཞེས་སོགས་དང་།

གང་ནམ་གང་དུ་སྦྱིས་ཀྱང་ནད་མེད་པ་དང་། ཚོ་རིང་བ་དང་།
བྱང་གཟུགས་བཟང་བ་དང་། རབ་ཏུ་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པ་དང་།
སྲོག་གཙོད་པ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་འགྱུར།

ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།

འགྲེལ་བཤད་མདོར་བསྡུས་བརྗོད་ན། མདོ་དེ་དག་གི་ནང་ལ། སློབ་
གཙོང་སྤང་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ནི། ཚོ་སྤྱི་མ་ལུ་ལམ་མིའི་སྤྱི་བ་
ཡིན་པའི་དགེ་བའི་ལས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ཡིན་གསུངས་པ་རེད། ཚོ་འདི་
ལ་ཡང་ཚོ་རིང་བ་དང་། ནད་མེད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་རང་ལ།
ཁོས་ར་གསོད་མི་ཡོང་རམ་སྐྱུལ་པའི་དོགས་པ་མི་ཟ་བ་དང་། ལྷ་རྣམས་
ཀྱང་དགའ་ནས་གོགས་བྱེད་པ་དང་། སྤྱི་བུ་དམ་པ་སྤིང་ཟེའི་བདག་ཉིད་
རྣམས་ཐུགས་དགའ་བ་དང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་ཚོ་སྤྱི་མར་ཡང་སློབ་
གཙོང་སྤང་བ་ལ་དགའ་བ་དང་། དབང་པོ་གསལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་
ཡོན་གསུངས་པ་རེད།

6

འདིར་རྩུང་ད་དཔྱད་ནས་བཤད་ན། སློབ་གཙོང་སྤང་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་
ཀྱི་ཉམས་ཡིན་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་བྱེད་འདོད་ན། རང་གིས་བསད་པ་དང་
། གཞན་ལ་སྐྱབས་བརྩན་བྱིན་ནས་བསད་དུ་བཅུགས་པ་སོགས་སྤངས་པ་མ་
ཚོད། བསད་ཤེས་བ་དང་།

ཟ་བ་དང་། ཚོང་བ་སོགས་ངེས་པར་དུ་སྐྱོང་དགོས་པ་ནི་ལུང་དང་རིགས་
པས་དཔུང་ནས་བསམ་སློབ་གཏོང་ན་ཤེས་སྤུང་བོ། དེ་ཡང་དཔུང་བ་བྱེད་ན།
བསད་ཤ་ཟ་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱུན་གྱིས། བསད་ཤ་ཉོ་མཁན་མང་པོ་
བྱུང་།

ཉོ་ནས་ཤ་ཡོད་ཁ་ལག་ཚོང་མཁན་མང་པོ་བྱུང་། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ར་དང་
ལུག་བ་སྐྱང་བྱ་ཉ་ལ་སོགས་པ་ཉེས་མེད་སེམས་ཅན་དེ་དག་དབང་མེད་དུ་
བསད་མཁན་མང་པོ་བྱུང་གི་ཡོད་པའི་འབྲེལ་བ་འདི་གསལ་པོ་ཡིན་པ་སྤྲུལ་
དཔུང་གྲང་ཤེས་སྤུང་བ་ཞིག་རེད། རྒྱ་མཚན་དེ་འདྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན།
བསད་ཤ་ཟ་བ་དང་། ཉོ་བ་དང་། ཚོང་བ་སོགས་ནི། སློབ་སྦྱོང་གི་
ཉམས་ལེན་དང་འགལ་བ་དང་། སློབ་སློབ་སློབ་གཅོད་ལས་གྱི་རྒྱུན་གཙོ་
བོར་གྱུར་པ་དང་། སློབ་གཅོད་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅིང་། སློབ་གཅོད་
སློང་བའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སློབ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན།
བསད་ཤ་ཟ་བ་དང་། ཉོ་བ་སོགས་སློང་དགོས་པ་ནི། རིགས་པས་
དཔུང་བ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཤེས་སྤུང་།

སངས་རྒྱལ་གྱི་ལུང་ནི། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེའུ་དུག་པ་
ལས།

སློབ་སློབ་ཆེན་པོ། གཡ་ཉེ་ཇི་ལྟར་ཡང་། སུ་ཡང་ཤ་མི་ཟ་ན་ནི།
དེའི་ཆེད་སློབ་ཆགས་རྣམས་ཀྱང་གསོད་པར་མི་འགྱུར་ན། སློབ་སློབ་ཆེན་
པོ། སློབ་ཆགས་ཉེས་པ་མེད་པར་རིན་གྱི་ཆེད་དུ་བསད་པ་ནི། སལ་
ཆེར་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆེད་དུ་བསད་པ་ནི་ཉུང་ངོ་།

ཞེས་གསུངས།

མདོ་འདིའི་དོན་ནི། ཉེས་མེད་གྱི་སེམས་ཅན་རིན་གྱི་ཆེད་དུ་བསད་པ་མང་ཆེ་
ཤོས་ནི། ཤ་ཟ་ཆེད་དུ་བསད་པ་མང་ཤོས་དང་། བགས་པའི་ཆེད་དུ་
བསད་པ་འང་ཡོད། རྒྱ་མཚན་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་བསད་པ་ནི་ཉུང་གསུང།
རང་གིས་རང་ལ་དབྱུང་ན། ཤ་ཟ་རྒྱུར་དགའ་པོ་ཡོད་པ་འདི་ག་ནས་ཡོང་གི་
འདུག་སྐྱེམ་ན། སློབ་སློབ་གཅིག་ནི་གོ་མས་གཤེས་ངན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་།
སློབ་གཅིག་ནི་མི་ཟེར་བ་འདི་རང་གཅེས་འཛིན་ལུགས་ཆེ་དུགས་ནས་ཤ་ཟ་གི་
ཡོད་པེད། རང་གཅེས་འཛིན་ཟེར་བའི་དོན་གང་ཡིན་སྐྱེམ་ན། རང་གལ་

ཆེ་ཤོས་སྤྱ་བལྟས་ནས་གཞན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་བསམ་སློབ་འཁོར་
བཞིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

དཔེར་ན། ད་སྤྱིད་པོ་བྱུང་ན། དེའི་སྤྱི་པོ་ཡོང་ཡག་གི་ཆེད་དུ། དུང་
འགྲོ་སེམས་ཅན་ནམ། མིའམ་སྤྱ་ལ་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཡང་རི་མི་སྤྲུམ་པ།
གཞན་ལ་བརྩེ་བ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་མེད་པ་འདི་ནི་རང་གཅེས་འཛིན་རེད།
རང་གཅེས་ནི་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་གྱི་ལྷོག་སྤྱོད་ཡིན། བྱོད་རང་ཤ་སྤོང་བྱུབ་
པའི་ཆེད་དུ། སེམས་ཅན་གསོད་སྐབས་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཚུལ་ཞིབ་ཚག་
པོར་ཡང་སེ་བསློམ་ན། སྤྱིང་རྗེའི་ས་བོན་དེས། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་
སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱོད་མི་འདོད་པ་མཚུངས་པར་གོ་ནས་ཤ་སྤོང་རྒྱས།

ཡང་ཡང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་དུ་པ་ལས།

གཞན་ཡང་སློ་བྲོས་ཆེན་པོ། དེ་ལ་སློག་གཅོད་པ་དག་ནི་ཁེ་འདོད་པའི་
སྤྱིར་དུ་སློག་བཅད་ནས་འཚོང་བར་བྱེད་དོ། གང་སྤྱོད་པོ་ཤ་བཟའ་བ་དེ་
དག་ནི་རིན་གྱིས་ཤ་རྣམས་ཉོ་བར་བྱེད་དོ། སློག་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་
ཁེ་འདོད་པའི་སྤྱིར་ནི། ལྷགས་སྤྱུ་དང་། རྒྱ་རྣམས་གྱིས་སློག་ཆགས་
ནས་མཁའ་ལ་རྒྱ་བ་དང་། རྒྱ་ལ་གནས་པ་དང་། ས་ལ་འགྲོ་བ་དག་

རྣམ་པ་དུ་མས་གསོད་ཅིང་ཁེ་འཚོལ་བར་བྱེད་དོ། རྫོགས་ཆེན་པོ།
བྱེད་མ་བཅུག་པ་དང་། མ་བཅོལ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་ཤ་གང་ཡང་མེད་པས། དེའི་སྤྱིར་ཤ་བཟའ་བར་མི་བྱའོ།

ཞེས་གསུངས།

དོན་དག་གཅོད་པོ་ནི། ཁེ་བཟང་འདོད་ནས་སློབ་ཆགས་གསོད་མཁན་དང་།
ཁེ་བཟང་འདོད་ནས་འཚོང་མཁན་དང་། ཤལ་སྲིད་ནས་ཉོ་མཁན་དང་།
གསུམ་ཀ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པས་སྤྲིག་པའི་ལས་ཡིན་པ་དང་། ཤ་དེ་ནི་རྣམ་
གསུམ་དག་པའི་ཤ་མ་ཡིན་པས་བཟའ་བར་མི་བྱའོ་གསུངས་སོ། ལུ་བའི་
དོན་དག་སློབ་གཅོད་སྤང་བའི་རྒྱལ་གྲི་ཉམས་ལེན་གཅོང་མ་ཞེས་བྱེད་
པ་ལ། སློབ་གཅོད་ཀྱི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཤ་ཉོ་བ་དང་། འཚོང་བ་
དང་། ཟ་བ་སོགས་སློང་དགོས་པ་ནི། ལུང་དང་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་
ཤེས་རྒྱས་སོ།

མ་ཟད་རྣམས་སྤྲོད་བཅུ་པ་འཚོ་བའི་ལེན་ལས་ཀྱང་།

འཚོ་བ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་འདད། །
འཚོ་བ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་འཇིགས། །
རང་ཉིད་གཞན་གྱི་དཔེར་བཞག་ནས། །
གསལ་པར་མི་བསྐྱེལ་གསལ་མི་བྱ། །

འཚོ་བ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་འདད། །
སྲོག་ནི་ཀུན་ལ་གཅེས་པ་ཡིན། །
རང་ཉིད་གཞན་གྱི་དཔེར་བཞག་ནས། །
གསལ་པར་མི་བསྐྱེལ་གསལ་མི་བྱ། །

དེ་བཞིན་བཀའ་འགྲུར་ནང་དུ་གྱུར་ལས།

འགྲུང་པོ་ཀུན་ལ་ཆད་པ་སྤངས་པ་སྟེ། །
དག་སྦྱོང་དག་སྦྱོང་དེ་ཡིན་བཅས་ཟེ་དེ། །
མཚོན་ཆས་མི་འཇིགས་གང་ཡང་མེད། །
འཚོ་བའི་སྲོག་ལ་ཀུན་གྲང་འཇོམ། །
རང་གི་ལུས་ལ་དཔེ་ལོང་ལ། །

གཞན་ལ་གཞོན་པ་མ་བྱེད་ཅིག །

ཞེས་གསུངས་པའི་གནས་སྐབས་ལྟར་ཤེས་ནས་གཞན་ལ་གཞོན་པ་སྤང་བའི་
ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་ནི་ཚོས་པ་ངོ་མ་ཞིག་ཡིན་གསུངས། མ་ཟད་སློབ་གཙོ་བོ་
སྤང་བའི་དགེ་བ་འདི་བསྐྱོ་བ་བྱེད་ན་འགྲུས་བྱ་བ་ཟང་པོ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་

འགྲུབ་ཐུབ་གསུང་པ་ནི།

མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས།

སློབ་གཙོ་སྤང་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་སྤྱིར་པོ་ནི། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ།
རྣམ་པ་གང་དང་གང་གིས་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཡོངས་
སུ་འགྲུབ་པོ།

ཞེས་པ་ནས།

དཔེར་ན། གསེར་འགར་མཁམ་པས་གསེར་གྱི་རྒྱན་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་
བྱེད་པ་བཞིན་དུ་སློབ་གཙོང་སྤང་པའི་དགོ་བ་བསྡོམ་བའི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་
འགྲུབ་པོ།

ཞེས་གསུངས་སོ།

མདོ་འདིའི་དོན་རི་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན། སློབ་གཙོང་སྤང་པ་དང་ཚོ་ཐར་
བཏང་བའི་དགོ་བ་རྣམས་སོ་སོས་སྡོན་ལམ་དང་བསྡོམ་བའི་ལྟར་བྱས་པ་ལྟར་གྱི་
འབྲས་བུ་འབྲུང་བར་གསུངས་སོ།

ཡང་ཚོ་ཐར་བཏང་བའི་པན་ཡོན་ནི། མདོ་བྱུ་པ། ལས་རྣམ་འབྱེད་གྱི་
མདོ། འོག་གྲངས་༢༤༤ལས།

དེ་ལ་ཚོ་རིང་བར་འགྲུར་བའི་ལས་ཡོད་དེ། དེ་གང་ཞེ་ན། སློབ་གཙོང་
སྤངས་པ་དང་། སློབ་གཙོང་སྤངས་པའི་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་པ་དང་།
སློབ་གཙོང་སྤངས་བར་སྐྱེལ་བ་དང་། གསོད་པར་ངེས་པ་འམ་བསད་བྱའི་
མི་དང་། བ་ལང་དང་། ར་ལུག་དང་། ཉ་ཕག་དང་། བྱ་དང་
རི་དྲགས་ལ་སོགས་པ་སློབ་འབྱིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་འཇིགས་པས་ཉེན་

པ་རྣམས་ལ་མི་འཇིགས་པ་འབྱིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་མགོན་མེད་པ་
 རྣམས་ལ་སླིང་རྗེའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཉན་པ་དང་། བྱིས་པ་དང་།
 བཞན་པོ་རྣམས་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་ཟས་དང་
 ལྷན་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་པ་དང་། སློང་བ་ལ་ཡང་བྱམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་དང་། དམག་ལ་སོགས་པ་བརྒྱུག་པ་སྟེ།

ཞེས་གསུངས།

མདོ་འདིའི་དོན་ཕལ་ཆེར་གསལ་པོ་འདུག། མདོ་འདིས་མི་དང་དྲུད་འགྲོ་
 བསལ་བྱ་སྲུ་ཡིན་ནའང་སློབ་སྦྱོབས་དགོས་པར་གསུངས། དེང་སང་གི་
 དུས་སྲུ་ལྷ་གུ་མངལ་ནས་བཏོན་པའི་སློབ་གཙོད་ཀྱི་སློབ་པའི་ལས་ངན་གསར་
 པ་དེ། ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེར་སློངས་དགོས་པ་ཡིན། དེ་སློབ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་
 པོ་ཡིན། འདུལ་བའི་ནང་ལ་དག་སློང་གིས་མི་འམ་མིར་ཆགས་པ་བསལ་
 བ། ཕམ་པ་བྱུང་བར་གསུངས་སོ།

མིར་ཆགས་པ་ཟེར་བ་འདི་ཨ་མའི་མངལ་དུ་ཐོག་མར་སྲུ་གུ་ཆགས་པ་དེ་ལ་
 ཟེར་བ་རེད། དེ་བསལ་ན་མི་བསལ་པའི་སློབ་པའི་ལས་བསགས་པ་ཡིན་

གསུངས། ཨ་མའི་མངལ་ནས་སྤྱ་བསད་པ་འདི་སྒྲིག་པ་ཆེ་ཤོས་ཞིག་
ཡིན་པས། གནད་དོན་འདིའི་ཐོག་ལ་ཚོས་ལྷགས་པལ་ཆེར་བཤད་རྒྱལ་
མཐུན་པ་ཡིན། དངོས་ཡོད་གནས་ཚད་ལ་ཨ་མའི་མངལ་ནས་སྤྱ་བ་
བསད་པ་འདི་ནི། རང་གི་བྱ་དང་བྱ་མོ་བསད་པ་རང་རིད། དེ་ལས་
ལྗོན་ཏེ་རང་གི་མངལ་ན་ཡོད་པའི་སྤྱ་བ་ལྷན་དུ་སྒྲོ་བ་ན་དག་བའི་ལས་ཡིན།
མངལ་ན་ཡོད་པའི་སྤྱ་བ་དེ་རང་དང་ཚོ་སྡོན་མའི་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་
ཡིན། དེ་བསད་པ་སྒྲོང་བ་ནི། མི་གསོད་པ་སྒྲོང་བའི་རྒྱལ་གྲིམས་ཀྱི་
ཉམས་ལེན་ཡིན།

ལས་དེའི་འབྲས་བུ་མཐོ་ངེས་ལྷ་མིའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། ཚོ་རིང་བ་
དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་ཚོ་སྡོན་མར་པ་མ་བཟང་པོ་བརྟེན་བྱུང་བ་སོགས་མདོ་
ལས་བཤད་རྒྱལ་ལྷན་གྱི་ལས་དག་བའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་དང་། སྤྱིང་རྗེའི་
ཉམས་ལེན་ངོ་མ་ཡིན། གཞན་ཡང་མི་དང་སེམས་ཅན་སོགས་སྒྲོ་བ་པ་དང་།
མི་དང་སེམས་ཅན་བཙོན་ར་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པ་ནི་སྤྱིང་རྗེའི་ཉམས་ལེན་མདོ་
དུ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། ཉེས་པ་མེད་པའི་ནི་ཚོ་ལ་སོགས་པ་བྱ་དང་སེམས་ཅན་
མང་པོ་ལྷགས་ཁྲའི་ནང་སྤྱ་བ་བསྐྱེད་ཚད་མེད་སྒྲོང་གི་ཡོད་རིད། དེ་དག་
ཐར་བར་བྱེད་པ་ནི་སྤྱིང་རྗེའི་ཉམས་ལེན་དངོས་གནས་ཡིན།

ཕན་ཡོན་ནི། ཚོ་འདི་རང་ལ་འང་རྒྱུ་ལྡན་ལ་ཐོབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་གསུངས་ཡོད།
གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་མཚན་མ་གཅོད་པ་ལས་སྐྱོབ་པ་དེ་ཡང་ཕན་ཡོན་ཚོ་
འདི་རང་ལ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་མཛོད་འགྲེལ་ནང་གསུངས་ཡོད། སངས་
རྒྱལ་གྱིས་མདོ་ནང་དུ་ཡང་།

ཅི་འདྲ་བ་ཡི་ལས་བྱས་པ། །
འབྲས་བུ་དེ་འདྲ་ཉིད་དུ་སླིན། །

ཞེས་གསུངས་ཡོད།

ཉམས་ལེན་དེ་དག་ནི་ལས་འབྲས་དང་། སྤྱིང་རྗེའི་ཉམས་ལེན་ཁ་ཡོད་
ལག་ཡོད་དངོས་སུ་ཕན་ཐོག་མཐོང་ཡག་ཡོད་པ་ཞིག་བྱ་ཚུལ་ཡིན་ནོ། མ་
ཟད་སློབ་སྐྱོབ་བྱས་པ་ནི། སྤྱིན་པ་རྣམ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ནང་ནས་མི་
འཇིགས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་ཡིན། སངས་རྒྱལ་འི་ཚེ་འབྲུང་གནས་ཀྱི་
དམ་ཚིག་བསྐྱུང་པ་ཡིན་ནོ། མ་ཟད་སློབ་གཅོད་སྲང་པའི་རྒྱལ་གྲིམས་ཀྱི་
ཉམས་ལེན་ཡང་ཡིན་ནོ།

སྤྱིར་ནི་ལས་མི་དགོ་བ་བཅུ་ཉི་ཅུ་ནས་སློབ་གཙོང་པ་དང་པོར་བཞག་པ་ནི།
སྤྱིག་པ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རེད། ལོག་ལྷ་མཐའ་མར་བཞག་
པ་ནི། སྤྱིག་པའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ།

ལོག་ལྷ་གང་ཡིན་སྟེ་ན། བདེ་བ་དང་སྤྱིག་པ་སྤྱུ་ལ་ལ་རྒྱ་མེད་པར་ལྷ་བའི་
ལྷ་བ་དེ་རེད། རིན་ཆེན་སྤྱིང་བར། དགོ་བ་བྱས་པ་ལའང་འབྲས་བུ་མེད།
སྤྱིག་པ་བྱས་པ་ལའང་འབྲས་བུ་མེད་པར་ལྷ་བ་དེ་ལོག་ལྷ་ཡིན་གསུངས།
མི་དགོ་བཅུ་ཉི་ཅུ་གསུངས།

དཔེར་ན། སློབ་གཙོང་པའི་སློབ་སློག་ཆོ་ཐར་གཏོང་བ་དེ་ཡིན།
དཔེར་ན། ལོག་ལྷ་འི་སློབ་སློག་ལ། བདེ་བའི་རྒྱ་དགོ་བ་དང་།
སྤྱིག་པ་སྤྱུ་ལ་གྱི་རྒྱ་སྤྱིག་པ་ཡིན་པ་ལྷ་བའི་ལྷ་བ་དེ་རེད།
ལྷ་བ་དེའི་རྒྱ་གྱིས། སྤྱིག་པ་སྤྱུ་ལ་གྱི་རྒྱ་སྤྱིག་པ་སློང་བ་དང་། བདེ་
བའི་རྒྱ་དགོ་བ་སྤྱིག་པ་དེ་ཡོང་བ་ཡིན་ནོ།

དེས་ན། མི་དགོ་བ་བཅུ་ཉི་ཅུ་ལ་སློབ་སློག་དགོ་བའི་ཉམས་ལེན་རེ་རེ་ཡོད་
པས་དེ་ཉམས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ།།

འདི་ལ་དང་གྲིས་ལན།

འི་བཤེན། ལྷུང་བསཏ་ཤ་མང་པོ་ཟས་པ་དང་། སྲོག་གཅོད་པའི་སྲིག་པ་དག་
ཐབས་ལ་ཉམས་ལེན་གང་གིས་པན་ནམ།

ལན། ལྷུང་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་བསཏ་ཤ་ཡུན་རིང་ཟས་པ་དང་།
སྲོག་གཅོད་པའི་ལས་སྲིག་པ་ལ་འགྲོད་སེམས་དང་། ལྷིང་རྗེའི་
སྲོས་སེམས་ཅན་ཚོ་ཐར་གཏོང་བ་དང་། གཞན་གྱི་སྲོག་སྲོབ་ཚེད་
སྲན་གྱི་སྲིན་བདག་བྱེད་པ་དང་། ཅད་གཡོག་བྱེད་པ་སོགས་དང་།
སྲིན་ཚད་སྲོག་གཅོད་མི་བྱེད་སྲུང་སྲེ་སྲེམ་པ་ལེན་པ་ནི་བཤགས་པའི་
ཉམས་ལག་ཤེས་ཡིན་ནོ།

འི་བཤེན། གལ་ཏེ་ཤ་ཟ་ན་སྲོན་ག་རེ་ཡོད་དམ།

ལན། ཉམས་ཏོགས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་མི་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལང་
ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་དུ་པ་ཤོག་གྲངས་༣༡༡་ལས།

རིགས་སྲགས་རྣམས་སྐྱབ་བ་འགྲུབ་པར་མི་འགྲུར་བའི་སྲིར་ཤ་
བཟའ་བར་མི་བྱའོ། གང་ཤ་ཟ་བ་དེ་དག་ལ་ནི་ལྷ་རྣམས་གྱིས་
སྲོང་བར་བྱེད་པའི་སྲིར་ཤ་བཟའ་བར་མི་བྱའོ། རྣལ་འབྱོར་པ་

ཉམས་བྱམས་པའི་སེམས་སྐྱེ་བར་མི་བྱེད་པའི་སྲིར་ཤ་བཟའ་བར་མི་
བྱའོ།

ཞེས་གསུངས་འདུག།

མ་ཟད་རྗེ་མི་ལ་རས་པས་ཀྱང་།

སྲིག་ཟས་སྤངས་པའི་འཚོ་བ་འདི། །

ཉམས་ཏོགས་སྐྱེ་བའི་མཐུན་སྲེན་ཡིན། །

གསུངས།

སྲོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས། བསྐྱོན་རིམ་བར་པ་ནང་། ཞི་

ལྷག་གི་ཏིང་པོ་འཛིན་གྱི་རྒྱ་ཚོགས་གསུང་རྒྱབས།

རྣམ་འགྲུའ་པས་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉ་ཤ་དང་ཤ་ལ་སོགས་པ་སྤང་

ཞིང་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཟས་ཚོད་ཟིན་པར་བཟའ་བར་

བྱའོ།

ཞེས་གསུངས།

ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས།

ཤ་བཟླིང་རྗེ་ཤེས་རབ་ཉམས།

ཞེས་གསུངས།

སོར་མེའི་ཕྱང་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཤ་བཟླ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་བདེ་གཤེགས་སླིང་པོ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་

གསུངས་ཡོད། ཉན་ཐོས་ཐེག་པའི་མདོ་ལྟར་ན། སེམས་ཅན་
རང་བཞིན་གྱི་ཤི་བའི་ཤ་དང་། བཟའ་ཡག་གི་ཆེད་དུ་བསད་པའི་
ཤ་བྱུང་པར་སྤྱེན་ས་བསད་ཤ་བཟའ་བ་སློངས་བར་བྱེད་དོ། མ་
ཟུང་ཉེས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་མིས་བཟའ་ཡག་གི་ཆེད་དུ་བསད་པའི་
ཤ་བཟའ་ན་སླིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་དང་འགལ་བ་ཡིན།
ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།

རྩིབ། ག་ཟ་བའི་གོམས་གཤིས་ངན་པ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་ངམ།

ལན། མི་རྣམས་ཨ་མས་སྤྱི་ཙམ་ཉིད་ནས་ལམ་སང་ག་ཟ་དགོས་པ་ཞིག་མ་
 རེད། མིའི་སྤྱད་གུ་རྣམས་ཁྲི་དང་ཞི་མིའི་སྤྱད་གུ་བཞིན་གཤམ་
 དགའ་པོ་མེད། གཤམ་སྤིད་ཨ་མས་ག་མ་སྤྱད་པར་ཤིང་ཉོག་སྤྱོད་
 རྣམ་འཚོ་ཐུབ། སྤྱིས་སུ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་ངན་པའི་རྒྱུ་
 སྤྱིས་སྤང་མེད་ག་ཟ་མཁན་ཆགས་པ་རེད། ལུང་པ་འགའ་ཤམ་
 སུ་སུ་གི་བྱུང་ནས་ཟ་ཆས་རྫོགས། འུ་སྤྱད་ནས་སེམས་ཅན་བསད་
 རྣམ་ཟ་རྒྱུའི་གོམས་གཤིས་ཆགས་པ་དང་། སྤྱིས་སུ་དེ་རིགས་
 གཞུང་འདྲ་པོ་ཆགས་པ་རེད།

རྩིབ། ང་ཚོས་ག་ཟ་ཡག་གི་གོམས་གཤིས་ངན་པ་དེ་ཇི་ལྟར་སྤོང་རུས་སམ།

ལན། ང་ཚོ་ནམ་རྒྱན་ག་ཟ་དུས་བསད་བྱའི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ལ་བཟོད་
 པར་དགའ་བའི་སྤྱད་གུ་ལ་ཇི་ཙམ་སྤོང་རྒྱལ་མ་བརྟགས་མ་དཔུང་
 པར་གོམས་སྤོལ་ངན་པའི་དབང་གིས་ག་ཟ་གི་ཡོད་པ་རེད།
 བརྟགས་ཤིང་དཔུང་ན། འཇོམ་སྤིང་རྒྱལ་ཁབ་ག་ས་ག་ལ་དུད་

འགྲོ་བས་ད་སྒྲུང་ས་ཡ་ང་ལོས་དང་ཁ་གྲངས་མང་ལོས་ལ་བརྒྱས་ན།
མིས་བཟོས་པའི་དམུལ་བ་དངོས་གནས་རེད། མ་ཟད་སེམས་
ཅན་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅི་ཙམ་སྤྲེར་གྱི་ཡོད་མེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྩལ་
སྤྲིང་རྗེའི་ཉམས་ལེན་དང་འགལ་ལམ་མ་འགལ་ལམ། ལས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་གང་ཞིག་སྤྲིན་གྱི་ཡོད་མེད་སྐོར་ལ་དཔུང་པ་བྱེད་ན།
བསད་ཤེས་ཅན་ལོན་ཏུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པ་ཤེས་བྱུབ། ཡིན་ཅང་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་དཔུང་ནས་གོམས་གཤེས་ངན་པ་དེ་སྤོང་དགོས་བ་ཡིན།
གཞན་ཡང་དཔེ་བརྒྱ་ས་ནི། ཤེས་ཅན་ལམ་གྱི་སྤྲི་བུ་དམ་པ་
རྣམས་དང་། ཤེས་ཅན་ལམ་གྱི་སྤྲི་ཚོགས་དེ་རྣམས་ལ་ལྟ་ན་
དབྱིངས་འཕར་ཡག་དང་། སེམས་ལྷགས་འཕར་རུས།

དཔེར་ན། ཤེས་ཅན་ལམ་གྱི་ཞིག་ཡིན་ན། ནད་ཉུང་བ་དང་ཆོ་
རིང་བ་དང་གཙང་བ་དང་རིག་པ་གསལ་བ་སོགས་ཡོད་གི་ཡོད་པ་
ཉམས་སྤོང་གིས་བཤད་མཁན་ཡོད། ཤེས་ཅན་གྱི་ལམ་ལམ་གྱི་ལམ་ལམ་གྱི་
སྤྲིག་པ་ཆེ་བ་དང་བྱམས་སྤྲིང་རྗེ་ཤེས་རབ་ཉམས་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་མདོ་
ལས་ཀྱང་གསུངས་ཡོད། མ་ཟད་ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་
གསལ། རང་གཅེས་འཛིན་ལྷགས་ཆེ་ཐག་ཚོད་ནས་ཤེས་པ་བྱེད་ཡོད་

པ་རེད། ཤལ་ཟ་ན་ངའི་གཟུགས་པོ་ལ་ཕན་གྱི་རེད་སྐྱེས་ནས་ཟ་གི་
 ཡོད་རེད། ཕན་ཡག་ཚབ་ལ་གཞོན་གྱི་ཡོད་རེད། མི་དགོས་
 པའི་ན་ཚ་མང་པོ་འགོས་གྱི་ཡོད་རེད། ད་དུང་བསམ་སྒྲོམ་བཏང་
 པར་རང་གཅེས་འཛིན་ཁོ་ནའི་གཞན་དབང་དུ་སྤྱིན་པ་ཡིན་ན། ཨ་
 རྩིས་ཤིན་ཏུ་ནས་སྐྱེན་པ་རེད་ཏོ། ཟབ་ཟབ་བྱས་ན་མ་གཏོགས།
 ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བསམ་ན་ཕན་ཐུབ། མ་ཟད་
 རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་དང་། གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཕན་ཐོབ་
 རི་ཚམ་ཡོད་སྐོབ་སྐོང་བྱེད་ཡག་དེ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐོ་སྐོང་
 ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་གལ་པོ་ཆེ་རེད། ང་སྟོགས་ཡོང་། ང་
 སྐོམ་ཡོང་། ང་ལ་ཤ་དགོས། ང་ལ་ཁྲག་དགོས་ཚང་མ་ང་ལ་
 དགོས་པའི་འདོད་པ་གནག་པོ།

བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གྱི་དབྱ་གནག་པོ་རང་གཅེས་འཛིན་
 འདིས་ཤལ་ཟ་འདོད་གྱི་ཡོད་རེད། སྤྱུག་བསུལ་ཚང་མ་རང་གཅེས་
 འཛིན་ལས་བྱུང་བ་དང་། བདེ་བ་ཚང་མ་གཞན་གཅེས་འཛིན་
 ལས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་མཐོང་ནས། རང་གཅེས་འཛིན་ལ་གཉེན་པོ་
 བསྐྱེན་ཡག་གི་སྐོ་བཙུགས་ཏེ་བསད་ཤལ་ཟ་འདོད་སྐོངས་ཤིག།

རང་གཅེས་འཛིན་དེ་རིང་བཙོམ་ན་དེ་རིང་འཚང་རྒྱ་བྱུབ། སང་
 ཉིན་བཙོམ་ན་སང་ཉིན་འཚང་རྒྱ་བ་ཡིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་རང་གཅེས་འཛིན་དང་རང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་
 འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་གསུང་པ་ཤ་སྐྱགས་ཡིན་པར་སློབ་སློང་གི་
 གདམས་ངག་རྣམས་ལས་ཡང་ཡང་གསུང་ཡོད། ཉམས་ལེན་
 གལ་ཆེ་ཤོས་ཅིག་ནི་རང་སློབ་པ་དེ་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དཔྱད་སློབ་གྱིས་
 བརྒྱལ་ཏེ་སློབ་ཟུང་པོར་སློང་དགོས་པ་ཡིན།

ཇི་བེ། རང་གྲོགས་པོ་འགའ་ཤས་གྱིས་ཟེར་ན། ཁ་ལག་ཡག་ཤོས་ཤ་
 རེད། ཤ་བཀག་པ་འདི་སྐྱགས་པ་རེད་པ་ཟེར།

ལན། ཤ་འདི་ཁ་ལག་ཡག་ཤོས་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མ་རེད། བྱིད་རང་དཔྱད་
 པ་མ་བྱས་པའི་གཏམ་རེད། དཔྱད་པ་བྱེད་རོགས་གནང་། ང་
 ལས་བྱིད་རང་ཤེས་རབ་དང་མཁྱེན་རྒྱ་ཆེ་བ་རེད། དཔྱད་པ་རོབ་
 ཚམ་བྱས་ནས་མི་བརྒྱ་ཉི་བརྒྱ་སློབ་མཐུན་པ་ཚམ་གྱིས་ད་དུང་བདེན་པ་
 ཡིན་མི་སྲིད། ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་རོགས་གནང་། མ་ཟད་མདོ་
 བསྟན་བཙོམ་རྣམས་ལས་གསུང་པ་ལྟར་ན། ཤ་ཡི་ཁ་ལག་འདི་
 མི་གཙང་བ་ཚོག་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གསུང་འདུག་ལྟ་ཡི་ཁ་ལག་ནི་

གཙང་མ་བདུད་རྩི་རོ་བརྒྱ་པ་དང་། ལྷའི་གོས་ཀྱང་རྩོལ་བ་ལས་
བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གིང་ལས་བྱུང་བར་
གསུང་པ་དང་། མིའི་ཟས་དང་གོས་ནི། སེམས་ཅན་ལ་
གཞོན་པ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ།

དཔེར་ན། ཤུལ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཞིང་འཇིགས་སུ་རྩེད་བའི་
ཁ་ལག་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ལྷུས་ཀྱི་རྩལ་རྒྱུ་འོ་མ་དང་མར་ལ་སོགས་
པ་དྲི་མ་ཅན་མི་གཙང་བ་ཅོག་པ་ཡིན་པས། ལྷའི་ཁ་ལག་ལ་སྟོས་
ཏེ་མིའི་ཁ་ཟས་ནི་ངན་ངོན་ཡིན་གསུང་འདུག ང་ཚོ་ནི་གོམས་
གཤིས་ངན་པ་ལ་དཔུད་པ་ཡི་ནས་མ་བྱས་པར་ལོངས་སྟོན་པ་རེད།
དཔེར་ན། བྱི་དང་བྱ་རོག་གིས་དཔུད་པ་ཡི་ནས་མ་བྱས་པར་མི་
གཙང་བ་ཟ་བ་བཞིན་ནོ། མ་ཟད་སངས་རྒྱས་ལྷུ་སྐྱུ་སྐྱུ་ནིས་
གསུངས་པ།

སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་འབྲུལ་ནས་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འཇིན།
མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་མར་འཇིན། སྐྱུ་བསྐྱུལ་བ་ལ་བདེ་བར་
འཇིན། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འཇིན་པའི་ཉོན་མོངས་འབྲུལ་

སྒྲུང་གི་དབང་དུ་གྱུར་ནས་འཁོར་བར་སྐྱབས་བསྐྱེལ་རྫོགས་མཐའ་མེད་
པ་སྲོལ་གི་ཡོད་པ་ཡང་ཡང་གསུངས་ཏེ། དེའི་ལྷོག་སྲོགས་
རྣམས་བསྐྱོམས་ནས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་ལམ་བསྐྱེད་ཏེ།

དྲི་བ། བོད་པའི་སྲོགས་པོ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཟེར་ན། སེམས་ཅན་དེ་
རྣམས་ལས་ཀྱིས་མིས་ཟ་ཡག་ལ་བཀོད་པ་རེད་པ་ཟེར། ཡང་
རྣམས་སྲོགས་པ་སྲོགས་པོ་ཞིག་གིས་ཟེར་ན། དུད་འགྲོ་ནི་དུད་འགྲོ་
རེད། མིས་ཟ་ཡག་རེད་ཟེར།

ལན། དུད་འགྲོ་ལ་གསོད་སྐབས་སུ་སྐྱབས་བསྐྱེལ་ཡང་པོ་དང་འཛིགས་སྐྱབས་
ཅན་གྱི་ཚོར་བ་དུག་པོ་སྲོལ་རྒྱུ་ལ་དཔྱད་པ་རྩལ་ནས་མ་གུས་པར།
རང་ཉིད་ལ་ཟ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དེས་ཀྱུན་སྲོལ་བྱས་ནས་སྐད་
ཆ་དེ་འདྲ་བཤད་པ་རེད།

སྐད་ཆ་དེ་ཚོ་ནི། ལྷིག་པའི་རྩལ་གཉི་ལྷིག་དང་འདོད་ཆགས་དང་
ཞེ་སྲུང་དོས་འཛིན་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གང་དུན་འདོད་རྒྱུ་དུ་
བཤད་པ་ཞིག་རེད།

ཡིད་ཆེས་འོས་པའི་ལུང་དང་རིགས་པའི་ཐོག་ནས་ཁྲུངས་སྐྱེལ་མེད་
པའི་སྐད་ཆ་ཞིག་རེད། འོ་ན། དུད་འགྲོ་དེ་མིས་ཟ་ཡག་ཆེད་
དུ་ལས་གྲིས་བཀོད་པ་ཡིན་ན། འོ་ན། མི་རྣམས་ཀྱང་སྟག་
དང་སེང་གོ་དང་རྩ་སྲིན་གྲིས་ཟ་ཡག་ཆེད་དུ་བཀོད་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ།

མ་ཟད་ལོ་༢༠༠༠་ལྗོན་ལ་མིས་མི་བསད་ཏེ་ཟ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་
དང་། སྲིན་པོས་ཀྱང་མི་བསད་ཅིང་ཟ་བ་ཡིན་ཅོང་། འོ་ན་
སྲིན་པོ་དང་སྲོན་མ་མི་ཤ་ཟ་མཁན་མི་དང་དུད་འགྲོ་འཇིགས་སུ་རུང་
བ་དེ་ཚོ་ཡང་། ལས་གྲིས་མི་ཟ་མཁན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནམ་
དཔྱོད་ཅིག མ་ཟད་ལས་ལ་དགོ་མི་དགོ་ལུང་བསྟན་གྱི་ལས་
གསུམ་དང་། ལས་གྱི་འབྲས་བུ་ཟེར་བ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་
དམིགས་གསལ་རེད། རྣམ་སྤྲིན་འབྲས་བུ་དང་། མྱོང་བ་རྒྱ་
མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། བྱིད་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་།
བདག་འབྲས་སོགས་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་པས་སུ་འབྱུང་ནས་
དཔུད་པ་བྱ་དགོས།

དྲི་བོ། ལུ་ཕྱོགས་པ་ཕྱོགས་པོ་འགའ་ཤས་གྱིས། ང་ཚོ་གསང་སྤྲུགས་
སླ་མེད་ཉམས་ལེན་བྱེད་དུས། ཚོགས་ཤུགས་དང་ཚོགས་ཆང་ཞིག་
ངེས་པར་དུ་དགོས་གྱི་མ་ཤིང་པས་ཟེམ།

ལན། ངས་དཔེ་ཆ་ནང་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་ལྟར་བརྗོད་ན། སླ་མ་ཨ་ཉི་
ཤུགས་ཤུགས་ལྟོབ་པ་ཡབ་སྲས། ལྷག་ལུང་ཐང་པ་
སོགས་སླ་མ་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་པོས། བྱ་རམ་དང་སྤྲང་རྩི་ལ་
ཚོགས་ཤེད་ཚབ་དང་། འོ་མ་དང་ཞོ་ལ་ཚོགས་ཆང་གི་ཚབ་
མཛད་ནས་ཉམས་ལེན་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་མཐོང་བུང་། ཕ་རྒྱལ་
བ་རིན་པོ་ཆེས། དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གནང་སྐབས་གསུང་པ།
གྲུ་པ་སྟོང་སྤྲུག་མང་པོ་ཚོགས་བཏང་གི་ཡོད་རྒྱུ་ལ་གྱིས་ཚོགས་ཤུགས་
སྤྲུང་མ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཡར་འབྱེད་མར་འབྱེད་བ་འདི་མཛོས་པོ་རྩལ་
ནས་མཐོང་གི་མི་འདུག དེ་ལས་ཚོགས་ཤེད་ཚབ་ཏུ་རྩ་ཐང་འདྲ་
པོ་ཞིག་བྱེད་ན་ལེགས་པ་ཤིང་གསུངས་སོ།

རྗོད་པ་ལ་སྐྱེས་རིན་པོ་ཆེས། ཁ་ཟས་ཆེད་དུ་བསམ་པ་མ་ཡིན་པ་
རང་བཞིན་གྱི་ཤི་བའི་ཤེད་ཤིག་རུང་བ་ཡིན་གསུངས་འདུག སྐབས་

ཐོབ་འབྲུག་པ་ཀུན་ལེགས་གྱིས། མཚོན་པའི་རྫས་ནི། ལྷ་
སྒོགས་བསད་གསུམ་གང་རུང་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་མཚོན་རྫས་
ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་གསུངས་འདུག།

རྒྱལ་སྤྲུལ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོས།

སེམས་ཅན་རང་བཞིན་གྱི་ཤིན་ཏུ་མཆི་མ་འབྱུང་རིགས་ན། དེ་
རྣམས་མིས་ཟེ་ཆེད་དུ་བསད་པའི་ཤི་ནི། དེ་བས་ཀྱང་ཟེ་བར་ག་
ལ་རིགས་ཏེ་མི་རིགས་སོ།

ཞེས་གསུངས་འདུག།

དྲི་བ། རྒྱལ་སྒོགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཟེར་ན། དུད་འགྲོ་ཆོ་ཐར་གཏོང་
དུས་སྐབས་ལ་དུད་འགྲོ་འདི་ཆོས་ཆོ་ཐར་བཏང་གི་ཡོད་པ་ཉ་གོ་གྱི་
མེད་པ་ཡིན་ཅོང་། ཕན་ཡོན་ཡོད་པ་ཡིད་ཆེས་དཀའ་འོ་ཟེར།

ལན། དུད་འགྲོ་རྣམས་སྤྱི་ལ་འགྲོ་འདོད་དང་ཐར་འདོད་ལྷགས་ཆེན་པོ་ཡོད་
པའི་ཆོར་བ་ཡོད་པ་ང་ཆོས་མཐོང་གི་འདུག། ཆོ་ཐར་བཏང་སྟེ་སྤྱི་

ལ་རང་དབང་ཐོབ་སྐབས་དགའ་བའི་ཚོར་བ་ཡོད་པ་ཡང་ངའོས་
མཐོང་རྣམ་པ་རེད། འདྲ་འགྲོམ་ཉ་གོན་ཕན་ཡོན་ཡོད་པ་དང་།
ཉ་མ་གོན་ཕན་ཡོན་མེད་པ་དེ་འདྲ་ཁྱད་པར་མ་རེད། འདྲ་འགྲོ་དེ་
ལ་རང་དབང་དང་བདེ་བ་ཐོབ་པ་འདི་ཕན་ཐོག་རེད། དགོ་བ་རེད།
དགོ་བ་ལའང་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་རེད། ལྷིག་པ་ལའང་འབྲས་བུ་
ཡོད་པ་རེད།

མ་ཟད་དཔེར་ན། བུ་མོ་ཞིག་གི་མངལ་དུ་ཕྱུ་གུ་ཆགས་ཏེ་མོ་རང་
དགའ་ངལ་འཕྲད་ནས་སྒྲན་ཁང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་མངལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱུ་གུ་དེ་
གསོད་འདོད་པ་ལ། ཤོ་ཤོ་དང་མོ་མོ་གིས་ཨོའོ་ཕྱུ་གུ་དེ་མ་བསད་
ངའོས་རོགས་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་ནས་ཕྱུ་གུ་དེ་ཚོ་ཐར་བཏང་བ་ཡིན་
ན། ཕྱུ་གུ་ཁོ་རང་གིས་ཉ་མ་གོན་འང་ཤོ་ཤོ་མོ་མོ་གཉིས་ལ་ཕན་
ཡོན་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ།

དྲི་བ་། འདྲ་འགྲོ་ཚོ་ཐར་གཏོང་བའི་ཉམས་ལེན་འདི་ནང་པའི་ཚོས་ལྷགས་མ་
གཏོགས་གཞན་དག་ལ་ཨོ་ཡོད་དམ།

ལན། ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས། འགྲོ་ལྷན་ལ་བུམས་པོ་བྱེད་ཡག་
དང་སྲོག་སྲོབ་དང་བསྐྱེད་སྲོབ་བྱེད་ཡག་དེ་ཚོས་ལྷགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་མ་
རེད། སུ་ཡིན་འདྲ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་གསུངས། ངས་
མཐོང་བ་ནི་འཇན་ཚོས་ལྷགས་དང་ཉིན་རྒྱ་ཨ་མ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ནི་
ཙོ་ཚོ་ཐར་བཏང་བ་མཐོང་ལྟོང་།

ཚོས་ལྷགས་ཁྱོན་ནས་མེད་པའི་མི་དེ་ཚོས་ཀྱང་། ཇམ་ཇམ་སྒྲིང་
རྗེའི་དབང་གིས་མི་དང་དུད་འགྲོ་ཚོ་ཐར་བཏང་བ་སྲིད་པ་རེད།
བོད་པའི་ལྷགས་སྲོལ་ལ། མི་ནད་པའི་ཆེད་དུ་དུད་འགྲོ་ཚོ་ཐར་
གཏོང་བ་དང་། མི་ཤི་མཁན་དེ་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་དུ་དུད་འགྲོ་ཚོ་
ཐར་གཏོང་བ་དང་། ལྷ་མ་སྐྱ་ཚོ་བཏུན་པའི་ཆེད་དུ་སེམས་ཅན་
མང་པོ་ཚོ་ཐར་གཏོང་སྲོལ་ཡོད། དེང་སང་བོད་པའི་ཚོགས་པ་
དང་སྒྲིབ་སོ་སོས་ཡུལ་བ་རིན་པོ་སྐྱ་ཚོ་ཡུན་རིང་བཞུགས་པའི་ཆེད་
དུ་དུད་འགྲོ་མང་པོ་ཚོ་ཐར་གཏོང་གི་ཡོད་རེད། རྒྱ་ནག་གི་ནང་
པའི་ལྷགས་སྲོལ་ལ་ཡང་ཚོ་ཐར་བཏང་སྲོལ་འདུག དེང་སང་
རྒྱ་བྲོགས་ནང་པའི་ཚོས་ཚོགས་འགའ་ཤས་ཀྱི་ཀྱང་། ཇམ་ཇམ་

རི་བོང་དང་ཉལ་སོགས་པ་དུད་འགྲོ་འདྲ་མི་འདྲ་ཚོ་ཐར་བཏང་གི་ཡོད་
པ་རེད།

འདི་ནི་བྱམས་པ་དང་སླིང་རྗེའི་ཉམས་ལེན་ལུགས་སྲོལ་བཟང་པོ་
ཞིག་རེད། ཤིན་ཏུ་ནས་རྗེས་སུ་ཡིད་རངས་སྐྱེ་འོས་པའི་ཉམས་
ལེན་ཞིག་ཡིན་ནོ།

རྩི་བོ། ཚོ་ཐར་བཏང་པའི་སྐབས་ལ་སྐྱབས་སྦྲོལ་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་
དགོས་སམ།

ལན། སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་ཐོས་བརྟུགས་པ་
དང་། ཚོས་རྟེན་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱེད་བ་སོགས་དང་། དགོ་བ་
བསྲོལ་དང་སློན་ལམ་བཏང་བ་སོགས་དང་། རིགས་སྐྱབས་རྩ་
ཚེན་པོ། དཔེར་ན། འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་
གཟུངས་སྐྱབས་རིང་པོ་འདི་དང་ཐུང་དུ་གཉིས་ཀ་རྣམས་ལ་དུ་ཐོས་སུ་
བརྟུགས་ན་ཕན་ཐོག་ཚེན་པོ་ཡོད་གསུང་འདུག

རིགས་སྐྱབས་ནི་འདི་ལྟར།

*

ਕੱਥੋਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੱਥੋਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਕੱਥੋਂ ਤੋਂ ਵੀ ਕੱਥੋਂ ਤੋਂ

ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੱਥੋਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੱਥੋਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਕੱਥੋਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੱਥੋਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਕੱਥੋਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੱਥੋਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਕੱਥੋਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੱਥੋਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਕੱਥੋਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੱਥੋਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਕੱਥੋਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੱਥੋਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਕੱਥੋਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੱਥੋਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

|

ਕੱਥੋਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

གང་མང་བགྲངས་ཉེ་ཚེ་ཐར་གཏོང་བར་བྱའོ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་
དུ་བ་བྲིས་ལན་གྱི་བརྗོད་བྱ་དེ་རྣམས་ལ་བསྐོ་སློང་དང་དོ་སྣང་འཕེལ་
ཚད་དཔུང་གཞིར་བྲིས་པ་ཡིན།

གོང་དུ་བརྗོད་པའི་མདོ་རྣམས་ནི་བཀའ་འགྲུར་ནས་བཤུས་ཉེ་བྲིས་པ་
ཡིན་གྱིར།

སངས་རྒྱས་རང་གི་དགོངས་པ་ཡིན། ཡིན་ནའང་དཔུང་པ་བྱེད་
མི་ཚོག་མ་ཡིན།

དཔུང་ནས་ཡིད་ཚེས་བྱུང་ན་ལེགས་ཤོས་ཡིན་གསུངས་སོ།

དགེ་བ་བསྐྱེ་བ།

མཚུགས་ཏུ་དགོང་བ་བསྐྱོད་བཞི།

འདིར་འབད་དགོ་ཚོགས་ཚུང་ཟད་མཚིས་གྲུར་པ། །
ཕ་མར་གྲུར་ཚོུང་རིགས་དུག་སེམས་ཅན་ཀུན། །
སྲོག་ཐོག་གཏོང་བའི་འཛིགས་སྐྱེག་ཡ་ང་ལས། །
ལྷུར་དུ་ཚོ་ཐར་བྱབ་པའི་རྒྱ་རུ་བསྐྱོ། །

གང་གི་མཚུན་བཅེ་རུས་པའི་ཕན་ཐོག་ཤུགས། །
རིགས་གསུམ་གཅིག་བསྐྱེས་བརྗོད་འོས་གསུམ་ལྷན་ཟེ། །
བོད་ཀྱི་ལྷ་སྐལ་བསྐྱེན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཚོག། །
བསྐལ་པ་ཤེ་བར་སྐྱོ་ཚོ་བརྟན་གྲུར་ཅིག། །

གང་དུ་འང་སྐྱེག་བསྐལ་འགོག་པའི་ཐབས་རྩལ། །
བྱམས་དང་སླིང་ཟེ་སྐྱིན་དང་བཟོད་པ་དང་། །
མ་རིག་གཉེན་པོ་ཤེས་རབ་བརྗེ་ལེན་སོགས། །
ཉམས་ལེན་ཤུགས་ཀྱིས་ཞི་བདེ་འཕེལ་གྲུར་ཅིག། །།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་སེར་བྱེས་པ་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུ་དགོ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་བཟོད་པས།
སངས་རྒྱས་ཕེབས་ནས་ལོ་༢༥༥༡་དང་། ཡི་ཤུའི་ལོ་༢༠༠༧་ལ་འཇམ་མཉམ་
དུ་བྲིས་པ།

དགའོ། དགའོ། དགའོ། ། །

Scriptural references

Arya-Angulimala-sutra
sor phreng gi mdo
Q879 tsu 133b2–tsu 214b8

Arya-Lankavatara-sutra
lang kar gshegs pa'i mdo
Q775 ngu 310b–313a8

Karma-vibhanga
las rnam par 'byed pa
Q1005 Za 287b–288b

Saddharma-smrtyupasthana-sutra
dam pa'i chos dran pa nyer bzhag gi mdo
Q953 hu 101b–102b

'das pa chen po las sa'i snying po'i 'khor lo bcu pa
Q905 wu 216a–217b

Dharmapada
tenth chapter